

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร (กองงานผู้ตรวจราชการ โทร. ๐ ๒๒๒๔ ๓๐๐๐)
ที่ กท ๐๓๐๔/๑๐๓๖ วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๔
เรื่อง การกำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

เรื่องเดิม คำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๒๒๐/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน โดยมี นางสาวลักษณิ์ เตพละกุล ผู้ตรวจราชการ ๑๐ เป็นประธานกรรมการ และมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทางระบบการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน นั้น

ข้อเท็จจริง

๑. คณะกรรมการพิจารณากำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน ได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการฯ ทั้งสิ้น ๕ ครั้ง มีมติที่ประชุมกำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน และได้มอบหมายให้ นางภาวิณี อามาศย์ทัศน์ ผู้อำนวยการกองการพัฒนชุมชน ซึ่งเป็นกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าว เป็นผู้นำมติที่ประชุมมาเป็นฐานข้อมูลในการเขียนรายงาน โดยให้มีการค้นคว้าทางหลักวิชาการเพิ่มเติมจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อให้เอกสารรายงานที่จัดทำขึ้นได้ใช้ประโยชน์ และเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ กับมุ่งหวังให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและอาสาสมัครผู้ดูแลเด็กได้ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เอกสารรายงานที่จัดทำขึ้นตามที่กล่าวข้างต้น ใช้ชื่อว่า “แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน” เนื้อหาสาระประกอบด้วย

- บทที่ ๑ บทนำ
- บทที่ ๒ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน
- บทที่ ๓ การดำเนินงานพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนของกรุงเทพมหานคร
- บทที่ ๔ แนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน
- บทที่ ๕ สรุปและเสนอแนะ

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

๓. จากการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๔ ที่ประชุมได้พิจารณารายงานดังกล่าวและได้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และมีมติเห็นชอบเอกสารรายงาน รวมทั้งเห็นควรให้ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมทุกสำนักงานเขต และศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน ๒๑๒ ศูนย์ ใช้เอกสารรายงานฉบับนี้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน

ข้อพิจารณาเสนอแนะ คณะกรรมการพิจารณากำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน ได้พิจารณาและเห็นควรนำเรียนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อโปรดทราบและหากเห็นชอบขอได้โปรดพิจารณาสั่งการให้สำนักงานเขตและศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชนที่จัดตั้งขึ้นโดยกรุงเทพมหานครได้ใช้เอกสารรายงานดังกล่าวเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ สำนักสวัสดิการสังคม สำนักอนามัย และสำนักการศึกษา ใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณานำเรียนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อโปรดพิจารณาต่อไป

๑๘

เรียน ป. กทม.

เพื่อโปรดทราบ และพิจารณานำเรียนผ. กทม.
สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือเป็นแนวทางดำเนินงาน
ตามที่ ผ.ตร. เสนอต่อไป

(นางสาวลักษณีย์ เตพละกุล)

ผู้ตรวจราชการ ๑๐

สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

ประธานคณะกรรมการฯ

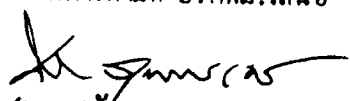

(นายชานติ สิทธีพันธุ์)

หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานคร

(นายอนุพงศ์ เว็จจกรวงษ์)
รองปลัดกรุงเทพมหานคร
31 ส.ค. 2544

- ทราบ
- ดำเนินการตามที่ ป. กทม. เสนอ

(นายสมิทธิ์ สุนทรเวช)
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

๒๐ ส.ค. ๒๕๔๔

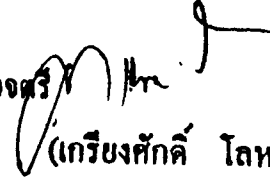
(นายประพันธ์ กิตติสิน)
รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

11 ก.ย. 2544

เรียน ผ. กทม.

เพื่อโปรดทราบและเห็นควรเวียนแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

ร้อยตำรวจตรี

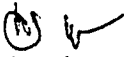

(เกรียงศักดิ์ โลหะชาละ)

ปลัดกรุงเทพมหานคร

- 7 ก.ย. 2544

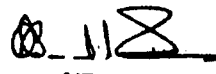
เรียน หัวหน้าผู้ตรวจราชการ
เห็นควรนำเรียนสำนักพัฒนาชุมชนเพื่อทราบ
และดำเนินการต่อไป

(นางเสาวลักษณ์ เตพละกุล)
ผู้ตรวจราชการ 10

ฉ. กท. 0304/1169 . 25 ก. ย. 2544

เรียน ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชุมชน

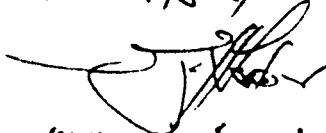
เพื่อโปรดทราบและดำเนินการ
ตามที่ ผว. กทม. สั่งการต่อไป

จ 5 ก ๑ ๑ ๔
(นายชานัติ สิทธิพันธ์)
หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานคร

เรียน ผอ. สบช.

เพื่อโปรดทราบ

เค-พป/รทท

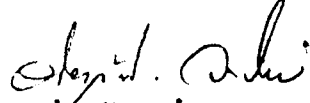
(น.ส. รตสุคนธ์ แสงอ่อน)

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชุมชน

28 ก.ย. 2544

กทม.

- ทกน เพิ่มเอกสารงานที่ส่งกรม
- ดำเนินการตามลวพ ก.ทม

(นางเสาวลักษณ์ เตพละกุล)
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชุมชน
26 ก.ย. 2544

บทที่ 1 : บทนำ

กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ในชุมชน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2527 เป็นต้นมา ปัจจุบันมีศูนย์ดังกล่าวในพื้นที่เขต 45 เขต จำนวน 212 ศูนย์ เด็กก่อนวัยเรียนอายุระหว่าง 2-6 ปี ประมาณ 15,000 คน และอาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก จำนวน 751 คน การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อจัดให้มีบริการสังคมในอันที่จะแบ่งเบาภาระครอบครัว โดยมุ่งพัฒนาเด็กกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็น กลุ่มเด็กด้อยโอกาสในสังคมได้พัฒนาความพร้อมก่อนเข้าโรงเรียน ด้วยหลักวิถีจิตวิทยาเด็กเล็ก โดยมีแนวคิดในการดำเนินงาน คือ การให้บริการสังคมในลักษณะของ DAY CARE SERVICE และการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

จากการติดตามผลการดำเนินงานและการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น พบว่า การดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชนตามแนวคิดและวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น มีแนวโน้ม เปลี่ยนไป คือ มุ่งเน้นและให้ความสำคัญในการจัดให้มีการเรียนการสอนลักษณะ โรงเรียนอนุบาล ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะความคาดหวังของผู้ปกครองที่ต้องการให้เด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งเป็นลูกหลาน ของตน มีความรู้ สามารถอ่านออกเขียนได้มากกว่าการให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความพร้อม ตามหลักวิถีจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก และการรับบริการสังคม

อย่างไรก็ตามได้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ในชุมชน ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งจัดทำโดยกองแผนงานและพัฒนาชุมชน สำนัก พัฒนาชุมชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และแม้จะพบว่าได้มีเอกสารเพื่อใช้ประโยชน์ใน การอ้างอิงสำหรับการปฏิบัติงานอีกจำนวนหนึ่งก็ตาม แต่ก็ยังมีได้มีการพิจารณาปรับปรุงแนวทาง ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

ในการที่จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชนและจำนวนเด็กผู้เข้ารับบริการได้ เพิ่มขึ้น กองการพัฒนาชุมชน สำนักพัฒนาชุมชน ได้พิจารณาและเห็นสมควรที่จะมีการทบทวน เพื่อให้มีการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชนประกอบด้วยกรุงเทพ- มหานครมีนโยบายที่จะดำเนินการพัฒนาศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน ให้มีมาตรฐานการปฏิบัติ ในทิศทางเดียวกัน ด้วยการคำนึงถึงคุณภาพของการบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ เด็กก่อนวัยเรียนเป็นสำคัญดังนั้นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจึงได้มีคำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ 220/2544 ลงวันที่ 23 มกราคม 2544 แต่งตั้งคณะกรรมการการพิจารณากำหนดแนวทางการ

บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน โดยมี นางสาวลักขณ์ เตพละกุล ผู้ตรวจราชการ 10 เป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดแนวทางระบบการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

2. อื่น ๆ ตามความเหมาะสม ตลอดจนมีอำนาจเชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมชี้แจงให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

บุคคลผู้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในชุดนี้ มาจากหลายสาขาวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตัวแทนจากสถาบันการศึกษา องค์กรภาคเอกชน ภาคประชาชน ตลอดจนผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

คณะกรรมการฯ ได้จัดให้มีการประชุมมาโดยตลอด เพื่อพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนด และหาข้อสรุปเพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน นอกจากนี้ยังได้ศึกษาข้อมูลจากองค์กรอื่น ๆ ที่ดำเนินงานในลักษณะของการให้บริการแก่กลุ่มเด็กก่อนวัยเรียน ในระหว่างที่คณะกรรมการฯ ชุดนี้ได้ศึกษาข้อมูล เป็นช่วงเวลาเดียวกันกับที่กองการพัฒนาชุมชน สำนักพัฒนาชุมชน ได้จัดให้มีการอบรมอาสาสมัครผู้ดูแลเด็กจากศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน จำนวน 435 คน การให้ข้อมูลถึงความต้องการในหลายๆ เรื่อง จึงมีผลทำให้เกิดประโยชน์ต่อการนำมาพิจารณาเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน รายละเอียดที่ปรากฏในเอกสารฉบับนี้ ประกอบด้วย แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน การดำเนินงานพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนของกรุงเทพมหานคร แนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน และข้อสรุปเสนอแนะ คณะกรรมการฯ มีความยินดีที่จะรับข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน ไม่เพียงเพื่อเด็กก่อนวัยเรียนที่เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเท่านั้น แต่ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงควบคู่กันไป

บทที่ 2 : แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

พัฒนาการของเด็กมีเป็นระยะและเป็นขั้นตอน แต่ละช่วงอายุมีความหมายและมีความสำคัญแก่ชีวิต เพราะเป็นรากฐานของบุคคลเมื่อเป็นผู้ใหญ่ ในการดูแลเด็กจึงต้องคำนึงอยู่เสมอว่า เด็กแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะของเขามาแต่แรกเกิด และอัตราการเจริญพัฒนาของเด็กแต่ละคนจะไม่เท่ากัน ถ้าเด็กได้รับบรรยากาศรอบข้างและการดูแลที่ดี สิ่งเหล่านี้จะช่วยเด็กให้บรรลุวุฒิภาวะเร็วขึ้นได้ เช่น เด็กที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือเข้าโรงเรียนอนุบาลจะมีพัฒนาการด้านการพูด การปรับตัว การเคลื่อนไหว และการสังคมได้ดีกว่าเด็กที่ปล่อยเลี้ยงตามบ้าน¹

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชนของกรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินไปอย่างมีหลักวิชาการ ในบทนี้จึงได้นำเสนอแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ของผู้เกี่ยวข้อง

ความหมายและความสำคัญของเด็กก่อนวัยเรียน²

เด็กก่อนวัยเรียน หมายถึง เด็กอายุประมาณขวบปีที่ 3 และสิ้นสุดลงเมื่ออายุราว 6 ขวบ ปีที่ 3 - 5 เป็นช่วงเวลาที่เด็กกำลังเจริญเติบโต เป็นอิสระ พึ่งตนเองได้ที่เล็กน้อย แม้ว่าเด็กวัยนี้บางส่วนจะอยู่ในโรงเรียนเด็กเล็ก (2 - 4 ขวบ) และบางส่วนอยู่ในโรงเรียนอนุบาล (4 - 6 ขวบ) ก็ยังเรียกว่าเป็นเด็กก่อนวัยเรียน เพราะยังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะเข้าโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ

เด็กก่อนวัยเรียนยังถือว่าเป็นวัยสำคัญของพัฒนาการทางบุคลิกภาพ การตระหนักรู้ใน “ตน” เพิ่มขึ้น และพัฒนาการทุกด้าน ได้แก่ กาย จิตใจ ปัญญา อารมณ์ และสังคม ดำเนินต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง ในช่วงวัยนี้เอง เด็กจะมีลักษณะพัฒนาการกลายเป็นบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะพิเศษของเขาเองและพร้อมที่จะออกสู่สังคมนอกบ้านต่อไป

¹สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน, เอกสารนิเทศการศึกษาระดับที่ 255 ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2526, หน้า 13

²มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์, เอกสารสอนชุดวิชาพัฒนาการเด็ก และการเลี้ยงดู (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหมิตร จำกัด, 2530), หน้า 242

นักจิตวิทยาเด็กส่วนใหญ่กล่าวว่า เด็กก่อนวัยเรียนเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดช่วงหนึ่ง เพราะเป็นช่วงวัยของการวางรากฐานบุคลิกภาพของมนุษย์ ระยะนี้เป็นระยะที่เกิดการเรียนรู้มากที่สุดในชีวิต เป็นช่วงพัฒนาการที่สำคัญที่สุดที่จะสร้างบุคลิกภาพให้แก่เด็ก เด็กจะเป็นคนอย่างไรในอนาคตนั้น ขึ้นอยู่กับการเลี้ยงดูในวัยนี้เป็นอย่างมาก และจะเปลี่ยนแปลงได้ยากเมื่อเจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน

1. แนวคิดทฤษฎีทางจิตวิทยาที่มีต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กก่อนวัยเรียน
2. แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ที่ควรนำมาใช้กับเด็กก่อนวัยเรียน
3. แนวคิดทฤษฎีทางด้านความคิดสร้างสรรค์

1. แนวคิดทฤษฎีจิตวิทยาที่มีต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กก่อนวัยเรียน โดยสรุป

ผู้คิดค้น	แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้อง	ประเด็นสำคัญที่มีต่อเด็กก่อนวัยเรียน
1. ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud 1856 – 1939)	ทฤษฎีจิตวิเคราะห์	<ul style="list-style-type: none"> - กล่าวถึงโครงสร้างและพัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุคคล โดยค้นพบว่า ประสบการณ์ในวัยเด็กนั้นเป็นสิ่งสำคัญและมีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของบุคคลเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ฟรอยด์เชื่อว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กในวัย 6 ปีแรกของชีวิต จะมีผลต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กในอนาคต - การที่ฟรอยด์ แบ่งพัฒนาการทางบุคลิกภาพออกเป็นระยะต่างๆ นั้น ในระยะที่เกี่ยวข้องกับก่อนวัยเรียน คือ The Phallic Stage (อายุ 3-6 ปี) กล่าวคือ เด็กมีความสนใจและอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสภาพทางสรีระ ซึ่งแตกต่างกันไปตามเพศ และการเลียนแบบบุคลิกภาพของเด็กชายที่มีต่อพ่อ และเด็กหญิงที่มีต่อแม่ นับเป็นพัฒนาการด้านบุคลิกภาพที่สำคัญ

ผู้คิดค้น	แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้อง	ประเด็นสำคัญที่มีต่อเด็ก ก่อนวัยเรียน
2. อีริก เอช. อีริกสัน (Eric H. Erikson)	ทฤษฎีจิตวิทยาทางสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - มีความเห็นสอดคล้องกับ فروยด์ เป็นอย่างยิ่ง ในเรื่องของการรัก ความอบอุ่นในวัยทารก อิทธิพลของการเลี้ยงดูของพ่อแม่ จะมีผลต่อพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพของเด็กในวัยต่างๆ ทฤษฎีพัฒนาการของอีริกสัน แตกต่างจาก فروยด์ ตรงที่อีริกสัน เน้นความสำคัญของสังคมและสิ่งแวดล้อม เขาเชื่อว่าบุคลิกภาพของบุคคลเกิดจาก อิทธิพลภายนอกมากกว่าแรงผลักดันภายในร่างกาย โดยเด็กก่อนวัยเรียนจะอยู่ในพัฒนาการของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความรู้สึกผิด (INITIATIVE VS. GUILT)

2. แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ที่ควรนำมาใช้กับเด็กก่อนวัยเรียนคัก่อนวัยเรียน โดยสรุป

ผู้คิดค้น	แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้อง	ประเด็นสำคัญที่มีต่อเด็ก ก่อนวัยเรียน
1. THORNKIDE	ทฤษฎี S-R หรือ CONNECTIONISM	<ul style="list-style-type: none"> - การวางเงื่อนไข (CONDITIONISM) ต่อผู้เรียน เมื่อมีการตอบสนองจะมาเชื่อมต่อกับสิ่งเร้า - สิ่งที่สำคัญในทฤษฎีนี้ คือ กฎการเรียนรู้ 3 กฎ คือ <ul style="list-style-type: none"> - กฎแห่งความพร้อม (LAW OF READINESS) - กฎแห่งการฝึกหัด (LAW OF EXERCISE) - กฎแห่งผล (LAW OF EFFECT) <p>การที่จะเรียนรู้ได้ต้องอาศัยความพร้อมทางด้านระบบประสาท การกระทำซ้ำจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และการตอบสนองจะมีขึ้นหากเกิดผลทำให้ผู้เรียนพึงพอใจ</p>

ผู้คิดค้น	แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้อง	ประเด็นสำคัญที่มีต่อเด็ก ก่อนวัยเรียน
2. SKINNER	ทฤษฎีการวางเงื่อนไข (OPERANT CONDITIONING หรือ INSTRUMENTAL CONDITIONING หรือ TYPE R. CONDITIONING)	<ul style="list-style-type: none"> - ทฤษฎีการเรียนรู้ SKINNER เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ในกลุ่มพฤติกรรม (BEHAVIORISM) แยกออกเป็น 2 ประเภท คือ <ol style="list-style-type: none"> 1) พฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ TYPE S. (RESPONDENT BEHAVIOR) มีสิ่งเร้าเป็นตัวกำหนด เช่น หรีต้ามืดถูกแสงไฟ พฤติกรรมดังกล่าวเป็นการตอบสนองแบบอัตโนมัติ 2) พฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ TYPE R. (OPERANT BEHAVIOR) อินทรีย์เป็นตัวกำหนด หรือเป็นผู้สั่งให้กระทำต่อสิ่งเร้า เช่น การขับรถ พฤติกรรมต่างๆ ของคนในชีวิตประจำวันเป็นแบบนี้มากกว่าแบบแรก - ทฤษฎีการเรียนรู้ของ SKINNER มีประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปใช้กับเด็กก่อนวัยเรียนในเรื่องการเสริมแรง เช่น การให้รางวัลคำชมเชย เป็นสิ่งที่เด็กก่อนวัยเรียนต้องการมากที่สุด
3. PAVLOV	ทฤษฎีการวางเงื่อนไข	<ul style="list-style-type: none"> - กระบวนการที่เป็นรากฐานของการเรียนรู้ คือ การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งเร้ากับปฏิกิริยาตอบสนองได้อย่างฉับพลัน หรือปฏิกิริยาสะท้อน (REFLEX) ให้เกิดขึ้น - การวางเงื่อนไขในแง่ของสิ่งเร้า (STIMULUS-S) และการตอบสนอง (RESPONSE-R) นั้น อินทรีย์มีการเชื่อมโยงสิ่งเร้าบางอย่างกับการตอบสนองบางอย่างมาแต่แรกเกิด และพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ หลักการวางเงื่อนไขของ PAVLOV สามารถนำไปใช้ในการลดพฤติกรรมที่ไม่ต้องการออกไปกระตุ้นให้พฤติกรรมตอบสนองคืนสภาพเดิม

ผู้คิดค้น	แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้อง	ประเด็นสำคัญที่มีต่อเด็ก ก่อนวัยเรียน
4. GESTALT	GESTALT-FIELD PSYCHOLOGY	<p>- มีแนวคิดที่คนเราจะมองเห็นสิ่งต่างๆ ในลักษณะที่เป็นส่วนรวมไปก่อน หลังจากนั้นจึงแยกเป็นส่วนย่อย</p> <p>- เมื่อคนเราประสบปัญหาใดๆ ก็ตามจะเรียนการแก้ปัญหา “ด้วยการจัดแบบ” ขึ้นใหม่ ในขณะที่กำลังหาแนวทางแก้ปัญหานี้ อาจจะมองเห็นแนวทางวิธีใหม่ การเปลี่ยนแปลงในตัวคนเราอย่างรวดเร็วนี้ เรียกกันว่า “การหยั่งรู้ หรือ” การเข้าใจปัญหาอย่างกระจ่างแจ้ง (INSIGHT)</p> <p>การสอนให้เด็กก่อนวัยเรียนเกิดการเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎีนี้ จะต้องจัดสถานการณ์ต่างๆ รอบตัวเด็กเพื่อกระตุ้นให้เกิดความคิดมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำ (Learning by Doing) และเรียนรู้โดยค้นพบด้วยตัวเอง</p>

3. แนวคิดและทฤษฎีทางด้านความคิดสร้างสรรค์³

3.1 ลักษณะความคิดที่สำคัญซึ่งเป็นองค์ประกอบทางความคิดสร้างสรรค์ มีดังนี้

- 1) ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความคิดที่แตกต่างไปจากความคิดง่าย ๆ หรือความคิดที่แตกต่างไปจากบุคคลอื่น
- 2) ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน

³ อังแล้วเชิงอรรถที่ 1, หน้า 52-61

3) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ประเภทหรือแบบของความคิด (Catalogy)

4) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความคิดเกี่ยวกับรายละเอียดที่ใช้ในการตกแต่ง เพื่อให้ความคิดริเริ่มนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.2 ความหมาย/คำจำกัดความจากนักจิตวิทยาที่มีต่อคำว่า ความคิดสร้างสรรค์

ซิมป์สัน (Simpson) ได้กล่าวว่า ความคิดริเริ่มของบุคคลเป็นความสามารถของสมองที่พยายามคิดให้แตกต่างไปจากกระสวนเดิมเพื่อไปสู่ความคิดใหม่ๆ

กิลฟอร์ด (Guilford) ได้ให้คำจำกัดความว่า เป็นความคิดแบบอเอกมัย (divergent thinking) ซึ่งประกอบด้วยความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ

บาร์เลตต์ (Bartlett) กล่าวว่า ความคิดริเริ่ม คือ ความคิดที่น่าตื่นเต้น ซึ่งแตกแยกไปจากความคิดเก่าๆ หรือจากแบบพิมพ์ และนำไปสู่ความคิดใหม่ๆ โดยการยอมปล่อยให้ความคิดอันหนึ่งนำไปสู่ความคิดอีกอันหนึ่ง ซึ่งไม่ซ้ำกับความคิดเดิม

ทอเรนซ์ (Torrance) กล่าวว่า เป็นกระบวนการทางสมองที่สามารถคิดให้แตกต่างไปจากสิ่งธรรมดาหรือสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว และ

สตาคเวตเตอร์ (Starkweather) ได้อธิบายว่า เป็นความคิดที่ไม่ยอมคล้อยตามความคิดผู้อื่นอย่างง่ายดาย และมีความศรัทธาที่จะทำงานที่ค่อนข้างยากและสลบซับซ้อนให้สำเร็จได้

อย่างไรก็ตาม ความคิดของกิลฟอร์ดเรื่องความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นความคิดแบบอเอกมัย ก็ได้มีผู้สนใจศึกษาค้นคว้ากันอย่างกว้างขวางในเวลาต่อมา และศึกษาในรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น

แมสัน (Mason) ได้อธิบายถึงสิ่งที่เขาค้นพบว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นเรื่องของความสามารถในการ “เชื่อมโยง” คนที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่มีอยู่แล้วตั้งแต่สองสิ่งขึ้นไปให้สัมพันธ์กัน โดยที่ความสัมพันธ์เช่นนั้นไม่เคยมีมาก่อน และสามารถมองเห็นความสัมพันธ์นั้นได้ ขณะที่คนมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำมองข้ามไป

เมดนิค (Mednick) ได้ขยายความหมายในรูปของขบวนการคิดแบบ “โยงสัมพันธ์” ระหว่างสิ่งเร้า (S) กับการตอบสนอง (R) ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะเป็นผู้ที่สามารถคิด “โยงสัมพันธ์” “ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองต่างๆ ที่แปลกใหม่ได้มากกว่าและมีประสิทธิภาพกว่าผู้ที่คิดในทิศทางเดียว

ทอเรนซ์ (Torrance) ได้ให้คำจำกัดความความคิดสร้างสรรค์ในรูปของกระบวนการของความรู้สึกไวต่อปัญหาหรือสิ่งบกพร่องที่ขาดหายไปแล้ว รวบรวมความคิดตั้งเป็นสมมุติฐานขึ้น และทำการทดสอบสมมุติฐาน แล้วรายงานผลที่ได้รับจากการค้นพบ นอกจากนี้ ทอเรนซ์ยังกล่าวถึงวิธีการเรียนรู้ของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ว่า ชอบการเรียนรู้โดยวิธีตั้งคำถาม ชักถาม เสาะแสวงหา ทดลอง เพื่อพยายามที่จะค้นพบความจริงด้วยตนเอง

มาสโล (Maslow) ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์มีความแตกต่างไปจากบุคคลอื่นโดยทั่วไป ในลักษณะเฉพาะอย่าง คือ ความเป็นตัวของตัวเอง และไม่ขาดกลัวต่อสิ่งที่เขายังไม่ทราบ ต่อสิ่งที่ลึกลับและน่าสงสัยหรือประหลาดใจ แต่กลับรู้สึกพอใจและตื่นเต้นที่จะเผชิญกับสิ่งเหล่านั้น

เกล (Gale) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่มีอยู่ในทุกคน และฮาเกน ก็ยังสนับสนุนอีกว่า ความคิดสร้างสรรค์นี้เกิดมีขึ้นกับบุคคลตั้งแต่แรกเกิด และเป็นคุณลักษณะที่ส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้

อย่างไรก็ตาม ความคิดสร้างสรรค์ของคนก็มีความแตกต่างกันตามระดับความมากน้อย ซึ่งเทลเลอร์ (Tayler) ได้ให้ทัศนะว่า ผลของความคิดสร้างสรรค์นั้นไม่จำเป็นต้องถึงขั้นสูงสุด ดังเช่น การคิดค้นประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ หรือการสร้างทฤษฎีที่ต้องใช้ความคิดค้นนามธรรม แต่อาจจะเป็นขั้นหนึ่งขั้นใดใน 5 ขั้นต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 เป็นขั้นที่แสดงออกอย่างอิสระในด้านความคิดริเริ่ม โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของงาน

ขั้นที่ 2 งานที่เป็นผลผลิต ขั้นนี้ต้องอาศัยทักษะบางอย่าง

ขั้นที่ 3 เป็นงานประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ที่ไม่ซ้ำแบบใคร

ขั้นที่ 4 เป็นการปรับปรุงงานขั้นที่ 3 ให้ดีขึ้น

ขั้นที่ 5 เป็นงานที่เกิดจากการคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมขั้นสูงสุด เช่น ค้นพบทฤษฎีหรือหลักการใหม่

แมคคินนอน (Mackinnon) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์พบว่า ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะเป็นผู้ที่ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา มีความสามารถในการใช้สมาธิ มีความสามารถในการจินตนาการ ความคิดถี่ถ้วนเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา และมีความสามารถในการสอบสวนค้นหารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดอย่างละเอียดกว้างขวาง คุณลักษณะที่สำคัญ

อีกประการหนึ่งก็คือ เป็นผู้ที่จะเปิดรับประสบการณ์ต่างๆ อย่างไม่หลีกเลี่ยง ชอบแสดงออก มากกว่าที่จะเก็บกด รวมทั้งมีแนวโน้มที่จะชอบรับรู้มากกว่าชอบตัดสินใจ

อนัสตาเซีย (Anatasia) กล่าวว่า ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้สึกไว ต่อปัญหา มองเห็นการณ์ไกล มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความสามารถในการคิดหลายแง่หลายมุม และมีความคิดยืดหยุ่น

ฮิลการ์ดและแอทกินสัน (Hilgard and Atkinson) ได้กล่าวถึงผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มเติมว่าเป็นผู้ที่มีความคิดอิสระ ไม่ชอบตามอย่างใคร ชอบคิดหรือทำสิ่งที่ซับซ้อนและแปลก ใหม่ และมีอารมณ์ขัน ส่วนกิลฟอร์ดยังคงกล่าวต่อไปว่า ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นผู้ที่มีความอดทนต่อสิ่งที่ยังไม่แน่ชัด และเป็นผู้ที่เต็มใจที่จะทำงานหนักและอุทิศเวลาเพื่องาน

ครอพเลย์ (Cropley) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ 4 ประการ คือ การมีประสบการณ์ที่กว้างขวาง มีความเต็มใจที่จะเสี่ยง มีความรักที่จะก้าวไปข้างหน้า และมีความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงความคิดได้อย่างคล่องแคล่วในระดับสูง

โรเจอร์ (Roger) พบว่า ภาวะที่ส่งเสริมให้บุคคลกล้าคิดอย่างสร้างสรรค์ ได้แก่ ภาวะที่บุคคลรู้สึกปลอดภัย ซึ่งเกิดจากความรู้สึกว่าตัวเองมีค่าและได้รับการยอมรับ รวมทั้งภาวะที่มีเสรีภาพในการแสดงออกโดยไม่ถูกวิพากษ์วิจารณ์หรือประเมินค่าทฤษฎีพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์

แอนดรูว์ (Andrew) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องจินตนาการของเด็กก่อนวัยเรียน ได้พบว่า จินตนาการของเด็กจะสูงที่สุดในช่วงอายุระหว่าง 4-4 ½ ขวบ และตกทันทีเมื่ออายุ 5 ขวบ ตอนเด็กเริ่มเข้าเรียนอนุบาล แต่กริพเพน (Grippen) ได้สรุปว่า จินตนาการอย่างสร้างสรรค์จะไม่ค่อยปรากฏในเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ขวบ

มานส์ (Mearns) ได้รายงานจากการศึกษาว่า เด็กประถมปีที่ 1 มีความรู้สึกเพลิดเพลิน และสนุกสนานในการแสดงออกอย่างเสรี และนักเรียนชั้นประถมปีที่ 2 ชอบตั้งคำถามด้วยคำว่า “ทำไม” และ “อย่างไร” มากกว่าเด็กชั้นประถมปีที่ 3 และปีที่ 4 เขาได้พบว่ามี ความแตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรม สำหรับกลุ่มอเมริกันผิวขาวความคิดสร้างสรรค์จะเจริญถึงขีดสูงสุดเมื่ออายุ 4 ½ และลดลงเมื่ออายุ 5 ขวบ ซึ่งเป็นเวลาที่เด็กเริ่มเข้าโรงเรียนอนุบาล และความคิดสร้างสรรค์จะเพิ่มขึ้นอีกครั้งหนึ่งเมื่อเด็กชั้น ป.1 ป.2 และ ป.3 และจะเริ่มลดลงอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเด็กขึ้นชั้นประถมปีที่ 4 การลดลงในลักษณะเช่นนี้ ไม่มีในเยอรมัน ชามัวหรือออสเตรเลีย และให้ข้อสังเกตว่า

เป็นเพราะสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่เด็กเริ่มปรับตัวในด้านการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของโรงเรียนที่เข้มงวดขึ้น

สำหรับในเรื่องนี้ได้มีผู้สนใจศึกษาทางด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก เช่น บ้านและโรงเรียน ซึ่งเชื่อว่าการฝึกฝนอบรมจากทางบ้านและโรงเรียนจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอย่างยิ่ง

มุสเซน (Mussen) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คือ เด็กที่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ถกเถียงกับปัญหาต่างๆ ได้ บิดามารดาให้ความอบอุ่นแก่เด็กในลักษณะเช่นนี้ เด็กจะมีความอยากรู้อยากเห็น มีความสร้างสรรค์สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น มุสเซนและคณะ(1969) สรุปจากการศึกษาเกี่ยวกับการอบรมและบรรยากาศในบ้านว่า พ่อแม่ และบรรยากาศภายในบ้านมีความสำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็กมาก เด็กที่มาจากบ้านและสิ่งแวดล้อมที่เป็นแบบประชาธิปไตยจะเป็นผู้มีลักษณะคล่องแคล่ว กล้าแสดงออก มีความกระตือรือร้น ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของวัตสัน (Watson) ว่า เด็กที่ได้รับอิสระจากพ่อแม่จะมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเด็กที่พ่อแม่ควบคุม

เฮลล็อก (Hurlock) ได้รวบรวมผลงานเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ คือ บิดามารดาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คือการให้ความรักเคารพในสิทธิของเด็ก ให้ความเท่าเทียมกันในครอบครัว การอบรมเช่นนี้จะทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นและมีความคิดสร้างสรรค์สูง ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบอิตาเลียนั้น ทำให้เด็กขาดความริเริ่มและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

แอนโทนอฟสกี (Antonovsky) ค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาแบบให้ความรัก แบบเรียกร้องจากเด็ก และแบบจำกัดสิทธิของเด็ก กับพฤติกรรมที่แสดงออกพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่พึงสังเกตได้จากการเล่นที่แปลกใหม่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการแสดงความรักของมารดาโดยการอุ้ม การเล่นด้วย และการปกป้องดูแลจากมารดา การที่ความคิดสร้างสรรค์สัมพันธ์กับการแสดงความรักของมารดานั้น เพราะการแสดงความรักเป็นการเอาใจใส่เด็ก ทำให้เด็กได้รับความอบอุ่นปลอดภัย ซึ่งทำให้เด็กกล้าแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ก่อให้เกิดพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์

วินิจ เกตุขำ ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก ความอบอุ่น และการให้คำแนะนำ ชี้แจงเหตุผลต่างๆ อันมีบรรยากาศเป็นประชาธิปไตย มีแนวโน้มที่จะทำให้บุตรมีความคิดสร้างสรรค์ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษตามอารมณ์อย่างไม่มีเหตุผล ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของบิดามารดาที่ปล่อยปละละเลยบุตรนั้น มีความสัมพันธ์ทางลบกับความคิดสร้างสรรค์อย่างเห็นได้ชัด

วีรยุทธ วิเชียรโชติ ได้ให้ข้อสังเกตว่า สังคมไทยแบบเดิมนั้นเป็นแบบไมตรีสัมพันธ์ ซึ่งมีระบบการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบไม่เน้นการฝึกหัดให้พึ่งตัวเอง แต่เป็นการให้พึ่งผู้ใหญ่ อบรมแบบให้ความปกป้องคุ้มครองให้ความรัก แต่ไม่เป็นการให้เหตุผล เป็นการเสียสละ จึงทำให้นุคลิกของคนไทยเป็นแบบลักษณะที่มีความเอื้อเฟื้อ เกรงอกเกรงใจ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน ลักษณะที่เป็นจุดเด่นของชาวไทย คือ เด็กเป็นจุดสนใจของครอบครัว ทุกคนต้องการให้เด็กปลอดภัยและเติบโตขึ้นเลี้ยงตัวเองได้ บิดามารดามักทุ่มเทความรักให้แก่ลูกๆ และคอยเอาใจใส่ใกล้ชิดอยู่ตลอดเวลา จนบางครั้งทำให้เกิดผลเสียขึ้น คือ ทำให้ เด็กเอาตัวไม่รอดเมื่อโตขึ้น ขาดความรับผิดชอบและไม่ค่อยมีความเชื่อมั่นในตนเอง

การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของวัยเด็กตอนต้น (0-6 ปี)

ขั้น	พัฒนาการความคิดสร้างสรรค์	การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
1.	นับแต่แรกเกิด -2 ปี เด็กจะมีลักษณะเดิมคือ 1.1 จินตนาการ 1.2 ความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น แสดงออกโดยการสัมพันธ์จับต้อง ชิมรส มองดู	1.1 โดยการกระตุ้นให้เด็กรู้จักเล่นเกมง่ายๆ บล็อก ฯลฯ 1.2 พยายามส่งเสริมให้เด็กเกิดความสำนึก 1.3 จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยให้เด็กได้ทำการ สำรวจ ทดลอง

การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของวัยเด็กตอนต้น (0-6 ปี)

ขั้น	พัฒนาการความคิดสร้างสรรค์	การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
2.	<p>อายุ 2-4 ปีเด็กมีลักษณะ</p> <p>2.1 จินตนาการ</p> <p>2.2 พัฒนาลักษณะความเป็นตัวของตัวเอง</p>	<p>2.1 ให้มีอิสระในการสำรวจ ทดลองตามความต้องการ แต่ให้อยู่ในสายตาพ่อแม่ เพราะประสบการณ์จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเกิดทักษะและพัฒนาความมั่นใจในตนเอง</p> <p>2.2 การเล่นเกมบล็อก ดินเหนียว หรือดินน้ำมัน ช่วยส่งเสริมจินตนาการมากกว่าเครื่องเล่นสำเร็จรูป</p> <p>2.3 ช่วยเหลือให้เด็กประสบความสำเร็จและชื่นชมกับสิ่งที่เด็กทำขึ้นหรือค้นพบ</p> <p>2.4 การจัดมุมของเล่น เช่น มุมครัว การเพาะปลูก ฯลฯ</p>
3.	<p>อายุระหว่าง 4-6 ปี ลักษณะเดิมของเด็กได้แก่</p> <p>3.1 จินตนาการ</p> <p>3.2 การเล่นเกมเลียนแบบบทบาทของผู้ใหญ่</p> <p>3.3 การเล่นเกมชักถาม ตั้งคำถาม</p>	<p>3.1 ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความเชื่อมั่นในตัวเอง โดยการจัด creative arts ให้ประสบการณ์ใหม่แก่เด็ก</p> <p>3.2 จัดและอำนวยความสะดวกในเรื่องเครื่องมือเครื่องเล่น เช่น การรวบรวมข้าวของเพื่อเล่นร้านค้า โรงพยาบาล เป็นต้น</p> <p>3.3 ยอมหรือปล่อยให้เด็กวางแผนในการเล่นของเขาเอง เช่น เรื่องการแต่งตัว การตกแต่งร้านค้า</p> <p>3.4 การให้รางวัล ชมเชย ถ้าเด็กมีความพยายาม</p> <p>3.5 ตอบคำถามแก่เด็กอย่างง่ายๆ และด้วยความกระตือรือร้น และมีชีวิตชีวา</p>

ความหมายและความสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนและอาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน⁴ หมายความว่า สถานที่รับเลี้ยงและดูแลเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งตั้งอยู่ในชุมชน และดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการชุมชน

อาสาสมัคร⁵ หมายความว่า บุคคลที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากผู้อำนวยการเขต

จากสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน ได้เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งมีผลต่อการที่ผู้ปกครองจะต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน หรือทำงานเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ภาระการเลี้ยงดูบุตรหลานจึงตกเป็นภาระของญาติพี่น้องหรือผู้อาศัยในครัวเรือน จากภารกิจประจำวันที่ต้องทุ่มเทในเรื่องของการหารายได้ มีผลทำให้เด็กก่อนวัยเรียนไม่ได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด และไม่ได้รับการพัฒนาตามควรแก่วัย การริเริ่มให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน ด้วยแนวคิดการจัดให้มีบริการสังคม (Social Service) แก่เด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคม จึงเป็นสวัสดิการชุมชนที่มีผลทำให้เด็กกลุ่มเป้าหมาย อายุ 2-6 ปี ได้รับการพัฒนาที่เหมาะสม

ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนที่จัดตั้งขึ้นในชุมชน ได้ดำเนินการภายใต้ภาวะข้อจำกัดหลายประการ เช่น งบประมาณ สถานที่คับแคบ อาสาสมัครผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในการอบรมดูแลเด็ก แม้จะพบว่า มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามาสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานก็ตาม กรุงเทพมหานครก็มีได้นิ่งนอนใจ และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน ตั้งแต่ พ.ศ.2527 เป็นต้นมา

ดังนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน จึงเป็นสถานที่รับเลี้ยงและดูแลเด็กในชุมชน ด้วยความคิดริเริ่มและความพร้อมของประชาชนในชุมชน โดยมีการดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งเป็นประชาชนในชุมชนนั้นๆ ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการชุมชน โดยมีอาสาสมัครผู้ดูแลเด็กเป็นกลไกสำคัญที่จะนำการบริการทางสังคมไปสู่การพัฒนาเด็กตามหลักวิธีการทางจิตวิทยา เพื่อเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชนจักได้รับการพัฒนาตามควรแก่วัย และมีความพร้อมที่จะก้าวไปสู่การศึกษาในระบบโรงเรียนต่อไป

⁴ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสนับสนุนการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2536

⁵ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสนับสนุนการพัฒนาชุมชน(ฉบับที่2)

แนวคิดทฤษฎีบริการสังคม

ได้มีการนำคำมาใช้และมีความหมายคล้ายคลึงกัน เช่น สวัสดิการสังคม (Social Welfare) บริการสังคม (Social Services) หรือบริการสาธารณะ (Public Services) การสังคมสงเคราะห์ (Social Works) การประชาสงเคราะห์ (Public Welfare) ดังนั้น หากกล่าวว่าการบริการสังคมเป็นส่วนหนึ่งของระบบสวัสดิการสังคม⁶ จึงน่าจะขยายความต่อไปได้ว่า ถ้าพูดถึงเรื่องสวัสดิการสังคมโดยสามัญสำนึกของคนทั่วไป ก็มักจะหมายถึงสิ่งที่รัฐบาลจะจัดบริการให้ฟรีแก่ประชาชนซึ่งมีความหมายไปทางการประชาสงเคราะห์ หรือการช่วยเหลือประชาชนผู้ด้อยโอกาสเป็นสำคัญ

การบริการสังคม จึงเป็นหนึ่งในประเภทบริการสวัสดิการสังคม ซึ่งจะครอบคลุมกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและผู้ที่ถูกกละเลย ทางสังคมประเภทต่างๆ เช่น เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ เป็นต้น

แนวคิดหลักที่สำคัญในการจัดบริการสังคม มีอยู่ 2 แนวคิดดังนี้⁷

1. แนวคิดที่ว่า มนุษย์ทุกคนควรมีสติธิและโอกาสเท่าเทียมกัน

แนวคิดนี้เป็นที่มาของทฤษฎี Social Right ซึ่งเห็นว่า พลเมืองทุกคนเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมในสังคม ดังนั้นพลเมืองทุกคนควรมีสติธิและโอกาสเท่าเทียมกัน ได้รับการจัดสรรทรัพยากรของสังคมอย่างเท่าเทียมกันหรือใกล้เคียงกัน นั่นคือทุกคนควรได้รับบริการสังคมอย่างเสมอภาคกัน ความเชื่อในระบบเช่นนี้จึงถูกเรียกกันทั่วไปอีกอย่างหนึ่งว่า “equalitarianism หรือระบบเสมอภาคนิยม”

ในสังคมที่จัดบริการสังคมให้แก่พลเมืองอย่างเสมอหน้า ได้แก่ อดีตประเทศสังคมนิยม ประเทศที่ใช้ระบบรัฐสวัสดิการ เช่น กลุ่มประเทศแสกนดิเนเวีย เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ อังกฤษ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ แต่ในปัจจุบันนี้กลุ่มประเทศที่ใช้ระบบรัฐสวัสดิการได้ลดระดับรัฐสวัสดิการโดยรัฐลงไปมากแล้ว ส่วนในอดีตประเทศสังคมนิยม ก็ได้หันมาใช้ระบบเศรษฐกิจตลาด และได้ลดระดับสวัสดิการโดยรัฐลงมาเช่นเดียวกัน

⁶ ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ, บริการสังคม แนวคิด ทฤษฎี บทบาทและความสำคัญต่อสังคม ในรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การสำรวจความรู้เชิงแนวคิดทฤษฎี บทบาทและความสำคัญต่อสังคมของโครงข่ายความปลอดภัยทางสังคม (Social Safety Net), พศจิกายน 2542, หน้า 34 (อค์สำเนา)

⁷ เฟิ่งฮ้าง, หน้า 31-37

2. แนวคิดว่ามนุษย์มีความสามารถไม่เท่ากัน ผู้ใดจะได้รับบริการมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละคน

ในระบบเศรษฐกิจทุนนิยม ความสามารถในอันที่จะได้รับบริการมากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับกำลังซื้อหรือรายได้ของคนๆ นั้น เพราะการเคลื่อนย้ายปัจจัยและทรัพยากรของสังคมเป็นไปตามกลไกตลาดหรืออุปสงค์อุปทาน แนวคิดนี้คือแนวคิดของพวกเสรีนิยมสุดขั้ว ซึ่งทำให้เกิดปัญหาภายใต้กลไกตลาดเต็มที่ คนจน คนด้อยโอกาสที่ขาดกำลังซื้อก็ย่อมไม่มีโอกาสได้รับบริการ แนวคิดเสรีนิยมจึงมีการปรับเปลี่ยนไปบ้าง โดยเห็นว่าคนกลุ่มนี้ควรได้รับความช่วยเหลือตามความจำเป็นจากการแทรกแซงและการให้บริการโดยรัฐ แนวคิดเช่นนี้จึงเรียกกันว่า เสรีนิยมใหม่ (Neoliberalism) แต่ยังคงยึดหลักปรัชญาเดิมของเสรีนิยม คือ ให้อำนาจมีบทบาทน้อยที่สุด (deregulation) ให้เอกชนมีบทบาทมากที่สุด (privatization) และเปิดเสรีด้านต่างๆ ให้มากที่สุด (liberalization)

การจัดบริการสังคมฟรีในบางส่วนและคิดค่าบริการถูกในบางส่วน นอกจากจัดขึ้นตามแนวคิดของ Social Right แล้ว ยังคำนึงถึงความจำเป็นในการพัฒนาโครงสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการประกอบกิจการ ทั้งเพื่อตัวเองและเพื่อสังคม นั่นคือ ประชาชนในสังคมทุกกลุ่มคนและชนชั้นจะต้องมีความรู้ มีทักษะ มีสุขภาพแข็งแรง และมีจิตใจดีงาม ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณสมบัติดังกล่าว ย่อมสามารถสร้างสรรค์พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ดี และคุณสมบัติเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการหล่อหลอมจากระบบการศึกษาและระบบการดูแลสุขภาพ สุขภาพของสังคม และนี่คือบทบาทและความสำคัญของ “บริการสังคม”

ในความเป็นจริง เด็กก่อนวัยเรียนยังไม่มี ความเข้าใจในสิ่งที่ผู้ใหญ่คิดว่าจะเข้าใจ การเรียนรู้กับธรรมชาติ และลักษณะของเด็กแต่ละคน จึงมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่อบรมดูแลเด็ก⁸ โดยเน้นทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจท์ การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กก่อนวัยเรียน โดยเน้นการพัฒนาเด็กตามขั้นตอนให้สอดคล้องกับวัยของเด็ก เป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างยิ่ง เช่น การสอนให้เด็กได้มีโอกาสจัดกระทำกับวัตถุ (MANIPULATION) อย่างพอเพียง จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการรับรู้ โดยผ่านการสัมผัส สิ่งที่อาสาสมัครผู้ดูแลเด็กควรตระหนักคือ⁹

⁸ อังแล้วเชิงอรรถที่ 1, หน้า 39

⁹ อังแล้วเชิงอรรถที่ 1, หน้า 40 – 41

1. พัฒนาการของเด็กจะต้องอาศัยองค์ประกอบทั้งสิ่งแวดล้อมที่เด็กอยู่และพันธุกรรมที่เด็กได้รับติดตัวมา และพัฒนาการของเด็กจะเป็นไปตามลำดับขั้น ยกเว้นแต่อัตราของพัฒนาการเท่านั้นที่แตกต่างกันตามลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคน
2. พัฒนาการของเด็กทุกขั้นตอนของแต่ละช่วงอายุในวัยก่อนเข้าเรียน มีความหมายและมีความสำคัญแก่ชีวิต เพราะเป็นรากฐานของบุคคลเมื่อเป็นผู้ใหญ่
3. เด็กแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะมาแต่แรกเกิด และอัตราการเจริญพัฒนาของเด็กแต่ละคนไม่เท่ากัน
4. เด็กที่มีโอกาสเข้าโรงเรียนอนุบาลหรืออยู่ในศูนย์พัฒนาเด็ก จะมีพัฒนาการด้านอารมณ์ การปรับตัว การเคลื่อนไหว และการเข้าสังคม ได้ดีกว่าเด็กที่อยู่กับบ้าน
5. อาจจะมีเด็กบางประเภทมีพัฒนาการไม่เป็นไปเช่นเด็กปกติ อาจจะช้าหรือเร็วกว่าแต่นั้นไม่ได้หมายความว่าเด็กดังกล่าวจะมีความผิดปกติในเรื่องการพัฒนา ยกเว้นในกรณีที่แตกต่างกันไปจากเด็กปกติเป็นอันมาก เช่น เด็กปัญญาอ่อน หรือเด็กที่ฉลาดมาก
6. การพัฒนาเด็กอายุ 0-6 ปี นั้นเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะจะเป็นการวางรากฐานแก่เด็กเมื่อเติบโตเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ และการพัฒนานั้นจะต้องกระทำทุกด้านทั้งทางกาย อารมณ์ สังคมสติปัญญา ตลอดจนทางด้านจริยธรรม อันจะทำให้การก้าวไปสู่วัยผู้ใหญ่ดำเนินไปอย่างราบรื่นและสมบูรณ์
7. พัฒนาการทุกด้านมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทั้งทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา หากพัฒนาการทางด้านใดด้านหนึ่งของเด็กไม่ได้รับการเสริมสร้างให้สมบูรณ์ จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาทางด้านอื่น ๆ ด้วย รวมทั้งทางด้านจิตใจและความสมบูรณ์แห่งจิตใจ ซึ่งจะมีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมต่างๆ ให้กับเด็ก
8. พฤติกรรมต่างๆ ที่เด็กแสดงออกในลักษณะที่ผิดปกติ นั้น ย่อมมีสาเหตุเสมอ พ่อ-แม่ หรือผู้เลี้ยงดูเด็กจะต้องพยายามใกล้ชิดเด็กและหาสาเหตุแห่งความผิดปกติทางพฤติกรรมนั้นๆ ให้ได้
9. บางครั้งความผิดปกติของพฤติกรรมอาจจะไม่ได้มาจากสาเหตุเพียงสาเหตุเดียว แต่อาจจะมีหลายๆ สาเหตุซับซ้อนกัน จึงควรวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กให้ถ่องแท้เพื่อหาทางแก้ไขได้ตรงเป้าหมาย

ทฤษฎีของเพียเจท์นั้นสอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt เป็นอย่างมากในเรื่องการคิดหรือการแก้ปัญหาด้วยตนเองเหมาะที่จะนำมาใช้กับเด็กก่อนวัยเรียนของไทย¹⁰ ทั้งนี้เพราะเด็กของเราขาดการกระตุ้นทางความคิด มักจะถูกปิดกั้นจากที่บ้านเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากพ่อ – แม่ของไทยมักไม่ค่อยชอบตอบปัญหาจากการซักถามของเด็ก และมักจะตอบอย่างเป็นการตัดปัญหาไม่ให้เด็กซักถามอีก อีกทั้งยังไม่ชอบให้เด็กได้โต้เถียงผู้ใหญ่ โดยมองไปในลักษณะที่ว่า เด็กจะกลายเป็นเด็กหัวดีคือ ไม่เชื่อฟังและอยู่ในโอวาท หากยังไม่สามารถแยกระหว่าง “เหตุผล” กับ “ระเบียบวินัย” ที่จะสร้างให้เด็กได้แล้ว สภาพการเลี้ยงดูเด็กยังเป็นการยากที่จะช่วยให้เด็กได้แสวงหาความจริงด้วยการคิดอย่างมีเหตุผลได้ หน้าที่ของครูและผู้ดูแลเด็กคงจะต้องหาทางช่วยเด็กให้มีโอกาสได้พัฒนาในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก รวมทั้งการเผยแพร่แนวความคิดดังกล่าวไปยังกลุ่มผู้ปกครองเด็กให้รับรู้และเข้าใจอย่างทั่วถึง

10 อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 1, หน้า 60

บทที่ 3 : การดำเนินงานพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนของกรุงเทพมหานคร

โดยที่กรุงเทพมหานครได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน จึงปรากฏว่ามีหน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานครที่รับผิดชอบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน คือ สำนักพัฒนาชุมชน สำนักอนามัย สำนักการศึกษา และสำนักสวัสดิการสังคม ซึ่งมีวิธีการและแนวทางในการดำเนินงานตามภาระหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งมีบางส่วนที่คล้ายคลึงกัน และบางส่วนที่แตกต่างกันออกไป เพื่อให้เกิดแนวคิดในการพัฒนาแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน คณะกรรมการพิจารณากำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน จึงได้กำหนดให้มีการศึกษาดูงานในเรื่องดังกล่าว เมื่อวันที่ 14 และ 20 กุมภาพันธ์ 2544 โดยศึกษาดูงานการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาชุมชน สำนักอนามัย สำนักการศึกษา และโรงเรียนอนุบาล เมื่อนำผลการศึกษาดูงานมาวิเคราะห์พบว่า แม้ว่าจะกำหนดกลุ่มเป้าหมายคือ เด็กก่อนวัยเรียน แต่ช่วงอายุยังคงกำหนดต่างกันออกไป ทั้งนี้รวมไปถึงความแตกต่างในเรื่องของแนวคิด วัตถุประสงค์การดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

นอกจากนี้แล้ว คณะกรรมการฯ ยังได้กำหนดให้มีการศึกษาข้อมูลการดำเนินงานดูแลเด็กก่อนวัยเรียนของหน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานคร ในประเด็นต่างๆ พบว่ายังคงมีความแตกต่างกัน ในภาพรวมของแต่ละหน่วยงานยังคงเป็นไปตามขอบเขตหน้าที่ของหน่วยงานนั้นๆ รายละเอียดปรากฏในตารางสรุปการเปรียบเทียบข้อมูลการดำเนินงานดูแลเด็กก่อนวัยเรียนของหน่วยงานสังกัดกรุงเทพมหานคร

รายละเอียดโดยสรุปปรากฏในตารางดังนี้

1. ตารางสรุปผลการศึกษาดูงานด้านการบริหารจัดการสถานรับเลี้ยงและดูแลเด็กก่อนวัยเรียน
2. ตารางสรุปการเปรียบเทียบข้อมูลการดำเนินงานดูแลเด็กก่อนวัยเรียนของหน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. ตารางสรุปข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน จำนวน 212 ศูนย์ แยกขนาดตามจำนวนเด็ก

บทที่ 4 : แนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

คณะกรรมการพิจารณากำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน และกองการพัฒนาชุมชน สำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร ต่างก็มีความปรารถนาที่จะสร้างสรรค์ให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชนได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในส่วนที่เป็นเด็กกลุ่มเป้าหมาย อาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง เป็นต้น

จากมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ ชุดดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน จึงได้นำมาเป็นฐานและแนวทางปฏิบัติ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวคิดในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

1.1 การจัดให้มีบริการสังคมโดยดำเนินการในลักษณะของ Day Care Service เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง และเพื่อให้เด็กในชุมชนซึ่งเป็นกลุ่มผู้ด้อยโอกาสได้มีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่โรงเรียน

1.2 การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนเป็นกิจกรรมหนึ่งในหลายๆ กิจกรรมที่ดำเนินการ โดยคณะกรรมการชุมชน

2. วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน

2.1 เพื่อพัฒนาความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการเด็กเล็ก และลดอัตราทุพโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียน

2.2 เพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กขณะออกไปประกอบอาชีพ และเป็นการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส ให้มีความพร้อมก่อนเข้าโรงเรียน

2.3 เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนตามกระบวนการพัฒนาชุมชน

3. เป้าหมาย

3.1 กลุ่มเป้าหมาย คือเด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุระหว่าง 2-6 ปี

3.2 เป้าหมายของการดำเนินงาน

- การดำเนินงานต้องไม่ซ้ำซ้อน แต่เป็นการรับช่วงต่อของสำนักพัฒนาชุมชนและสำนักการศึกษา ทั้งนี้ อาจแบ่งเด็กก่อนวัยเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ช่วงอายุ 2-3 ปี และ 4-6 ปี สำหรับเด็กอายุตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป จะต้องพัฒนาให้มีความพร้อมและสามารถเข้าเรียนต่อในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้

- ในการให้บริการเด็กก่อนวัยเรียน ควรคำนึงถึงเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชนที่ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนตั้งอยู่ และชุมชนใกล้เคียงที่ไม่มีศูนย์ฯ เป็นหลัก การพิจารณารับเด็กก่อนวัยเรียนนอกเหนือจากนั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน และสำนักงานเขต ทั้งนี้เนื่องจากอาจทำให้มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูงขึ้นและมีผลต่อการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรุงเทพมหานคร

4. การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

4.1 คณะกรรมการชุมชนสำรวจความต้องการ จำนวนเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน และจัดเตรียมสถานที่ซึ่งต้องอยู่ในชุมชนที่จะดำเนินการ

- กรณีสถานที่ที่เป็นของเอกชน จะต้องมียุทธศาสตร์สิทธิหรือหนังสือแสดงความยินยอมให้ใช้ประโยชน์ถูกต้องตามกฎหมายและเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติซึ่งกรุงเทพมหานครได้กำหนด

- การเช่าที่ดิน/อาคาร คณะกรรมการชุมชนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

- สถานที่ที่กำหนดให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน หากมีอาคารอยู่แล้วให้พิจารณาถึงความสะอาด ปลอดภัย แสงแดดส่องถึง อากาศถ่ายเท ไม่อับชื้น กรณีที่จะสร้างขึ้นใหม่ให้เป็นไปตามข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้อง และควรมีพื้นที่ว่างสำหรับใช้เป็นสนามเด็กเล่นด้วย

4.2 การประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการชุมชนและผู้อยู่อาศัยในชุมชน ช่วยประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้เข้ามาใช้บริการจากศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

4.3 คณะกรรมการชุมชนยื่นเรื่องพร้อมแจ้งความประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน และพร้อมการสนับสนุนเป็นลายลักษณ์อักษร ต่อผู้อำนวยการเขต และผู้อำนวยการเขตเป็นผู้พิจารณาตามความเหมาะสม

4.4 ผู้อำนวยการเขตพิจารณาการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชนและแต่งตั้งอาสาสมัครผู้ดูแลเด็กประจำศูนย์ โดยกรุงเทพมหานครสนับสนุนค่าตอบแทนอาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก อาหารเสริม และวัสดุอุปกรณ์ ตามความเหมาะสม

4.5 การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน กำหนดให้อยู่ในการควบคุมดูแลของคณะกรรมการชุมชน ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสนับสนุนการพัฒนาชุมชน พ.ศ.2536 ข้อ 4 โดยคณะกรรมการชุมชนแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน และเมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการชุมชน ให้คณะกรรมการชุมชนพิจารณาการปรับเปลี่ยนคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนได้ตามความเหมาะสม โดยให้ผ่านการเห็นชอบของผู้อำนวยการเขต

ในกรณีที่คณะกรรมการชุมชนและคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชนมีข้อขัดแย้งเกี่ยวกับการบริหารศูนย์ฯ ให้ผู้อำนวยการเขตเป็นผู้พิจารณาหาข้อยุติ โดยให้คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานของศูนย์ฯ เป็นหลักการสำคัญ

5. อาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก

ความหมายของคำว่า อาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก

5.1 ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสนับสนุนการพัฒนาชุมชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2539 กำหนดว่า อาสาสมัคร หมายความว่า บุคคลที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากผู้อำนวยการเขต

5.2 จำนวนอาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก กำหนดตามสัดส่วนคือ เด็ก จำนวน 10 คน ต่ออาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก 1 คน

5.3 คุณสมบัติของอาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก

- เพศ หญิง
- อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป
- คุนวุฒิตั้งแต่ ม.3 หรือเทียบเท่า
- มีภูมิลำเนา (อาศัย และหรือมีทะเบียนบ้าน) อยู่แล้วในชุมชนที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็ก ก่อนวัยเรียนหรือชุมชนใกล้เคียง
- มีสุขภาพดี ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง
- มีความรักเด็ก สุภาพเรียบร้อย อ่อนโยน ร่าเริงแจ่มใส ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว
- มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีความกระตือรือร้นและมีลักษณะ เป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ดี

คุณสมบัติตามที่กำหนดนี้ไม่นำมาบังคับใช้กับอาสาสมัครที่ทำงานอยู่ก่อนที่แนวทางการบริหารจัดการฯ ฉบับนี้บังคับใช้

5.4 การคัดเลือกอาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก

5.4.1 วิธีการรับสมัคร

- ให้คณะกรรมการชุมชนหรือคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็ก ก่อนวัยเรียน ประกาศรับสมัครอาสาสมัครผู้ดูแลเด็กอย่างน้อย 15 วัน เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด มีความรู้ความสามารถและมีความตั้งใจจริงที่จะมาปฏิบัติงานในตำแหน่ง อาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก
- กำหนดวันรับสมัคร วันสอบคัดเลือก และวันประกาศผลสอบ กำหนด โดยคณะกรรมการชุมชนหรือคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน
- หลักฐานการรับสมัคร ผู้สมัครต้องส่งหลักฐาน เอกสารในวันรับสมัคร ดังนี้

1) รูปถ่าย ขนาด 1 นิ้ว จำนวน 2 รูป หน้าตรงไม่สวมแว่นตาและหมวก

- 2) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน 1 ฉบับ
- 3) สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 1 ฉบับ
- 4) สำเนาใบรับรองผลการศึกษา และหรือใบรับรองการปฏิบัติงาน จำนวน 1 ฉบับ
- 5) ใบรับรองแพทย์ จำนวน 1 ฉบับ
- 6) ใบรับรองความประพฤติ รับรองโดยประธานชุมชนหรือกรรมการชุมชน หรือประธานกรรมการชุมชน หรือประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน หรือข้าราชการไม่ต่ำกว่าระดับ 3

5.4.2 วิธีการคัดเลือกอาสาสมัครผู้ดูแลเด็กก่อนวัยเรียน

- 1) คณะกรรมการคัดเลือก ประกอบด้วย คณะกรรมการชุมชนหรือคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน อย่างน้อย 2 คน และเจ้าหน้าที่ในสังกัดฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมของสำนักงานเขตพื้นที่ 1 คน เป็นผู้พิจารณาคัดเลือก
- 2) ใช้วิธีการสอบสัมภาษณ์ เพื่อทดสอบความรู้ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ตลอดจนทดสอบพื้นฐานอารมณ์ เพื่อให้ได้ผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนด
- 3) การสอบข้อเขียน เพื่อทดสอบความรู้และการเขียนภาษาไทยที่ถูกต้อง อาจกระทำโดยการเขียนเรียงความ หัวข้อเรื่องให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการสอบคัดเลือก

6. กิจกรรมในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

6.1 การอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน จะต้องเป็นไปตามเป้าหมายของการดำเนินงาน กล่าวคือ การดำเนินงานต้องไม่ซ้ำซ้อน แต่เป็นการรับช่วงต่อของสำนักพัฒนาชุมชนและสำนักการศึกษา ทั้งนี้ อาจแบ่งเด็กก่อนวัยเรียนออกเป็น 2 กลุ่มช่วงอายุ คือ อายุระหว่าง 2-3 ปี และ 4-6 ปี สำหรับเด็กอายุตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป จะต้องพัฒนาให้มีความพร้อมและสามารถเข้าเรียนต่อในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้

6.2 จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรม

- 1) เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ในอันที่จะสามารถช่วยตนเองได้ และใช้สื่อภาษาได้ตามควรแก่วัย มีเหตุผล แก้ปัญหาได้และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 2) เพื่อให้เด็กมีความรู้ ความสนใจและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ตามความสามารถและได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐาน
- 3) เพื่อให้เด็กมีความคิด ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวินัยต่อตนเองและสังคม

6.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

- 1) กลุ่มเป้าหมาย จะพัฒนาการตามหลักจิตวิทยาการพัฒนาลูกเล็ก โดยมีแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องคือ
 - แนวคิดทฤษฎีทางจิตวิทยาที่มีต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กก่อนวัยเรียน
 - แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ที่ควรนำมาใช้กับเด็กก่อนวัยเรียน
 - แนวคิดทฤษฎีทางด้านความคิดสร้างสรรค์
- 2) การบริหารจัดการ ใช้แนวคิดทฤษฎีบริการสังคมด้วยวิธีการ Day care service รายละเอียดโดยสรุปปรากฏในบทที่ 2 ของเอกสารฉบับนี้แล้ว

6.4 แนวทางการจัดกิจกรรม จัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการสอดคล้องตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยมีเด็กก่อนวัยเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้มีการพัฒนาของกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการทำงานประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่างๆ พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้มีมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ สร้างบรรยากาศให้มีความอบอุ่นคล้ายบ้าน ทั้งนี้กำหนดกิจกรรมหลัก ออกเป็นอย่างน้อย 3 กิจกรรม คือ

- กิจกรรมพัฒนาการ
- กิจกรรมเสริม
- กิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย

ตารางสรุปแนวทางจัดกิจกรรมหลักในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

ที่	ประเภทของกิจกรรม	เนื้อหา/ภารกิจ	กิจกรรม/สื่อ
1.	กิจกรรมพัฒนาการ	<p>1. <u>ปฐมนิเทศ</u> เนื่องจากเป็นสัปดาห์แรกที่เด็กมาโรงเรียน เพื่อช่วยให้เด็กค่อยๆ ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ดี อันจะทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อการมาโรงเรียน</p>	<p><u>กิจกรรม</u> จะประกอบด้วยกิจกรรม 6 ประเภท</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ฝึกทักษะการฟัง ส่งเสริมการกล้าแสดงออก ปฏิบัติตามคำสั่ง ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม 2. สร้างสรรค์ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมกล้ามเนื้อ เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักวางแผนและตัดสินใจ 3. เล่นเสรี พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และประสาทสัมผัสระหว่างมือ-ตา ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ฝึกการสังเกต รู้จักการเอื้อเฟื้อ และรอคอย ฝึกวินัยเก็บของเข้าที่เมื่อเล่นเสร็จแล้ว 4. เสริมประสบการณ์ในวงกลม ฝึกการสังเกต การแสดงความคิดเห็น ฝึกทักษะการสื่อสารถ่ายทอดความคิด ฝึกมารยาทในการพูด-ฟัง รู้จักอาหารมีประโยชน์ รู้จักชื่อเล่น-ชื่อจริงของตนเองและเพื่อน 5. เล่นกลางแจ้ง เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่-เล็ก และการทรงตัว ร่วมเล่นกับผู้อื่น และรู้จักระมัดระวังอันตรายที่อาจจะเกิดจากการเล่น 6. เกมส์การศึกษา เพื่อฝึกการสังเกต จำแนกและเปรียบเทียบ <p><u>สื่อที่ใช้</u> เพลง เกมส์ การเล่านิทาน การแนะนำตัวเอง</p>

ตารางสรุปการวัดและประเมินผลพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

ที่	แบบทดสอบ	การวัดและประเมินผลตามแบบทดสอบ
		<p>4. ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนฝูง พฤติกรรมแสดงออกในเรื่องการยอมรับของเพื่อนๆ , การรู้จักแบ่งปันสิ่งของ, และการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น</p> <p>5. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความอยากรู้อยากเห็นและความคิดสร้างสรรค์</p>

7. บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

7.1 คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

- 1) สำรวจความต้องการ จัดเตรียมสถานที่ตั้งศูนย์ฯ
- 2) ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ผู้ปกครองนำเด็กเข้ามารับบริการ
- 3) พิจารณาคัดเลือกอาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก ตามคุณสมบัติที่กำหนด
- 4) ประสานงานคณะกรรมการชุมชนและสำนักงานเขตขออนุมัติจัดตั้งศูนย์ฯ และขอรับการสนับสนุนค่าตอบแทนอาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก อาหารเสริม นมผงและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น
- 5) ควบคุม กำกับดูแล บริหารการดำเนินงานศูนย์ฯ จัดทำหลักฐานการรับ - จ่ายเงินและอุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์เครื่องครัว
- 6) ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของอาสาสมัครผู้ดูแลเด็กประจำศูนย์
- 7) ดูแลบำรุงรักษา ซ่อมแซมอาคารและอาคารส่วนประกอบ วัสดุอุปกรณ์ศูนย์ฯ ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี
- 8) พิจารณาแก้ไขข้อขัดข้อง ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานศูนย์ฯ จัดทำรายงานสรุปเสนอสำนักงานเขต
- 9) ประสานกับศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อขอความช่วยเหลือ ตรวจสอบสุขภาพอนามัยเด็กเล็กในศูนย์ฯ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

7.2 อาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก

- 1) รับเด็กจากผู้ปกครองจนกระทั่งส่งเด็กคืนให้ผู้ปกครองอย่างเรียบร้อย
- 2) สำรวจจำนวนเด็กประจำวัน และติดตามหาสาเหตุในกรณีที่เด็กไม่ได้มาศูนย์ฯ ติดต่อกันเกินกว่า 3 วัน
- 3) จัดเตรียมสถานที่เรียนให้สะอาดเรียบร้อย ร่มรื่น ปลอดภัย เตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอน อาหารเสริม ผลไม้เพื่อการสอน จัดทำทะเบียนเด็ก วัสดุอุปกรณ์ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน รวมทั้งการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน
- 4) ให้ลงเวลาการปฏิบัติงานประจำวัน ตามแบบฟอร์มที่สำนักงานเขตกำหนด และถ้ามีเหตุจำเป็นในการลาหยุดงานอันเนื่องมาจากการเจ็บป่วย หรือมีกิจธุระจำเป็น การลา นั้นให้อยู่ในดุลยพินิจของกรรมการบริหารศูนย์ฯ หรือกรรมการชุมชน
- 5) เลี้ยงดูเด็กตามตารางการจัดกิจกรรมประจำวัน
- 6) เยี่ยมเยียนปรึกษาหารือ ขอคำแนะนำจากผู้ปกครอง กรรมการชุมชน องค์กรต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์ฯ
- 7) ศึกษาหาความรู้และเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ตามหลักสูตรที่กำหนด เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาศูนย์ฯ

7.3 ผู้ปกครอง

- 1) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกรูปแบบ ตลอดจนการสนับสนุนให้กิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ได้ดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์และแนวทางที่กำหนด
- 2) การตระหนักรับผิดชอบในการเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนโดยไม่ทิ้งให้เป็นภาระแก่ศูนย์พัฒนาเด็กฯ
- 3) เสียสละและสร้างเสริมความเข้าใจอันดีต่อผู้เกี่ยวกับทุกฝ่ายในอันที่จะมีผลทำให้การดำเนินงานของศูนย์ฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

10. ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องฯ	สาระสำคัญ/ประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน
<p>ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสนับสนุนการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2536</p>	<p>- ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน หมายความว่า สถานที่รับเลี้ยงเด็กและดูแลเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งตั้งอยู่ในชุมชนและดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการชุมชน</p> <p>- เด็กก่อนวัยเรียน หมายความว่า เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปี แต่ไม่เกิน 6 ปี</p> <p>- อาสาสมัคร หมายความว่า บุคคลที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชุมชน</p> <p>- คณะกรรมการชุมชน หมายความว่า คณะกรรมการชุมชนตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยกรรมการชุมชน</p> <p>- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสนับสนุนการพัฒนาชุมชนกำหนดไม่เกิน 9 ประเภท คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 2) ค่าใช้จ่ายในการจัดงานพิธีการที่กรุงเทพมหานครเป็นผู้จัด 3) ค่าเช่าที่พัก ค่าใช้สถานที่ ค่าพาหนะและค่าขนส่ง 4) ค่าตอบแทนอาสาสมัคร 5) ค่าจ้างแรงงาน 6) ค่าของรางวัล ของขวัญ และของที่ระลึก 7) ค่าอาหารในกรณีที่เห็นเป็นการสมควรแก่เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน 8) ค่าเวชภัณฑ์ 9) ค่าบัตรผ่านประตูและค่าสมัครเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน <p>หลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสนับสนุนการพัฒนาชุมชนให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด</p>

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องๆ	สาระสำคัญ/ประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน
ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการ สนับสนุนการพัฒนาชุมชน (ฉบับที่2) พ.ศ. 2539	<p>- ยกเลิก ความหมายของคำว่า อาสาสมัคร ซึ่งปรากฏในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสนับสนุนการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2536 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน อาสาสมัคร หมายความว่าบุคคลที่ปฏิบัติงานด้าน การพัฒนาชุมชนในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนซึ่งได้รับแต่งตั้งจากผู้อำนวยการเขต</p>
ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการ สนับสนุนการพัฒนาชุมชน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2544	<p>- กำหนดค่าอาหารสำหรับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ในอัตราเบิกจ่าย คนละไม่เกิน 15.-บาท/วัน โดยมีเงื่อนไขเบิกจ่ายเป็นค่าอาหารกลางวันและ ค่าอาหารเสริม</p>
ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการ สนับสนุนการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2538	<p>1. คำว่าวัสดุอุปกรณ์</p> <p>1.1 คำว่าวัสดุอุปกรณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน</p> <p>1) คำว่าวัสดุอุปกรณ์การเรียน การสอน อุปกรณ์เสริมทักษะ เฉลี่ยคนละไม่เกิน 100 บาท เบิกจ่ายได้ปีละครั้ง</p> <p>2) คำว่าอุปกรณ์เครื่องครัว เช่น เตาแก๊สพร้อมถังแก๊ส ถาดหลุม หม้อปรุงอาหาร หม้อหุงข้าวไฟฟ้า ซ้อน ทัพพี มิด เป็นต้น เบิกจ่ายได้ตามที่จำเป็นแต่ไม่เกินศูนย์ละ 10,000.-บาท เบิกจ่ายได้ครั้งเดียว ยกเว้นกรณีชำรุดหรือเสื่อมสภาพเนื่องจากการใช้ งานให้เบิกจ่ายทดแทนกันได้</p> <p>3) คำว่าวัสดุอุปกรณ์เครื่องนอน เช่น เสื่อน้ำมัน หมอน ที่นอน ผ้าห่ม เป็นต้น เบิกจ่ายได้ตามที่จ่ายจริง และเบิกจ่ายได้เฉพาะกรณีจำเป็นและประหยัด</p> <p>1.2 คำว่าวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด เบิกจ่ายได้ตามที่จ่ายจริง และเบิกจ่ายได้เฉพาะกรณีจำเป็นและประหยัด</p> <p>2. ค่าตอบแทนอาสาสมัคร เบิกจ่ายคนละ 3,000.-บาท/เดือน และเบิกจ่ายได้ เฉพาะผู้ปฏิบัติงานตามวันและเวลาราชการ หรือตามหลักเกณฑ์ที่ปลัดกรุงเทพ- มหานครกำหนด</p> <p>3. ค่าอาหารสำหรับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน เบิกจ่ายคนละไม่เกิน 5.-บาท/วัน</p>

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องๆ	สาระสำคัญ/ประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน
<p>ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสนับสนุนการพัฒนาชุมชน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2541</p> <p>ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยค่าตอบแทนแก่บุคคลภายนอกที่ช่วยปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2538</p>	<p>ยกเลิกความในบัญชีอัตราค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสนับสนุนการพัฒนาชุมชน และเงื่อนไขเบิกจ่าย ลำดับที่ 4 และลำดับที่ 10 ทำระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสนับสนุนการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2538 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>(4) ค่าตอบแทนอาสาสมัคร อัตราการเบิกจ่ายคนละ 4,100 บาท ต่อเดือน โดยมีเงื่อนไขการเบิกจ่าย ให้เบิกจ่ายได้เฉพาะผู้ปฏิบัติงานตามวันและเวลาราชการ หรือตามหลักเกณฑ์ที่ปลัดกรุงเทพมหานครกำหนด</p> <p>-ในระเบียบนี้ บุคคลภายนอกที่ช่วยปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ที่ปรึกษา 2) อาสาสมัครพัฒนาชุมชน 3) กรรมการชุมชน <p>-กิจกรรมที่บุคคลภายนอกมาช่วยปฏิบัติราชการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การให้คำปรึกษาในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนโดยที่ปรึกษา 2) การสำรวจข้อมูลชุมชนโดยอาสาสมัครพัฒนาชุมชน 3) การเข้าร่วมประชุมให้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาชุมชนที่สำนักงานเขต หรือสำนักพัฒนาชุมชนเป็นผู้จัดการประชุม โดยกรรมการชุมชน <p>-บุคคลภายนอกที่ช่วยปฏิบัติราชการจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ที่ปรึกษา จะต้องเป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปที่เคยปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน หรือเป็นผู้มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนไม่น้อยกว่า 5 ปี 2) อาสาสมัครพัฒนาชุมชน จะต้องเป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป เป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อยโดยคณะกรรมการชุมชนตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยกรรมการชุมชนรับรอง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง และมีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชนนั้นๆ

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องฯ	สาระสำคัญ/ประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน
	<p>3) กรรมการชุมชนจะต้องเป็นกรรมการชุมชนตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยกรรมการชุมชน</p> <p>- หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลภายนอก ที่ช่วยปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาชุมชนให้เป็นไปดังต่อไปนี้</p> <p>1) ที่ปรึกษา ให้ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้แต่งตั้ง ทั้งนี้ ให้มีที่ปรึกษาได้ไม่เกินกิจกรรมหรือโครงการละ 4 คน</p> <p>2) อาสาสมัครพัฒนาชุมชน ให้ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชุมชนเป็นผู้แต่งตั้ง ทั้งนี้ ในชุมชนหนึ่ง ให้มีอาสาสมัครพัฒนาชุมชนกิจกรรมหรือโครงการละไม่เกิน 12 คน โดยคำนวณจากประชากร 50 ครอบครัวต่ออาสาสมัครพัฒนาชุมชน 1 คน เศษของ 50 ถ้าเกิน 25 ให้เพิ่มอาสาสมัครพัฒนาชุมชนได้อีก 1 คน</p> <p>3) กรรมการชุมชน จะต้องเป็นประธานกรรมการและเลขานุการตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยกรรมการชุมชน หรือกรรมการชุมชนที่ได้รับมอบหมายจากประธานกรรมการหรือเลขานุการที่เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาชุมชน</p> <p>- การจ่ายเงินค่าตอบแทนแก่บุคคลภายนอกตามระเบียบนี้ให้กระทำเฉพาะแก่บุคคลภายนอกที่ปฏิบัติราชการตามวันและเวลาที่ได้ปฏิบัติงานจริง</p> <p>อัตราค่าตอบแทนบุคคลภายนอกที่ช่วยปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาชุมชนมีดังนี้</p> <p>1) ที่ปรึกษาเบิกจ่ายได้ คนละ ชั่วโมงละ 300 บาท</p> <p>2) อาสาสมัครพัฒนาชุมชนเบิกจ่ายได้ คนละ วันละ 100 บาท</p> <p>3) กรรมการชุมชนเบิกจ่ายได้ คนละ ครั้งละ 200 บาท</p> <p>- การเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้ดำเนินการตามข้อบัญญัติ กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งที่กรุงเทพมหานครถือปฏิบัติ</p> <p>- การเข้าปฏิบัติงาน การปฏิบัติงาน และการสิ้นสุดการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามที่หัวหน้าหน่วยงานเจ้าของเรื่องกำหนด และอยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้</p>

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องๆ	สาระสำคัญ/ประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน
<p>ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการ พัฒนาทรัพย์สินที่ประชาชน ทั่วไปใช้สอยร่วมกัน พ.ศ. 2536</p>	<p>1) ที่ปรึกษา ให้ปฏิบัติงานวันละไม่เกิน 3 ชั่วโมง</p> <p>2) อาสาสมัครพัฒนาชุมชน ให้ปฏิบัติงานไม่น้อยกว่าวันละ 8 ชั่วโมง</p> <p>3) กรรมการชุมชนให้เข้าร่วมประชุมตามกำหนดที่สำนักงานเขตหรือสำนัก พัฒนาชุมชนเป็นผู้จัดการประชุม</p> <p>- ในกรณีที่มีเหตุพิเศษสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น หรือที่ไม่มีกำหนดไว้ในระเบียบ นี้ให้เสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาสั่งการเป็นกรณีๆ ไป</p> <p>- ทรัพย์สิน หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์ สงหาริมทรัพย์ ที่ประชาชนทั่วไป ใช้สอยร่วมกัน เช่น ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง อาคาร สะพาน ทางเท้า ถนน ตรอก ซอย และสาธารณูปโภค เป็นต้น</p> <p>- ให้กรุงเทพมหานครจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้</p> <p>1) ทรัพย์สินที่ประชาชนทั่วไปใช้สอยร่วมกันติดต่อกันตั้งแต่สิบปีขึ้นไป</p> <p>2) ทรัพย์สินที่เจ้าของได้แสดงเจตนาเป็นลายลักษณ์อักษรยกให้กรุงเทพมหานคร หรือให้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน</p> <p>3) ทรัพย์สินที่เจ้าของยินยอมให้กรุงเทพมหานครใช้สอย เช่า หรือเจ้าของ จดทะเบียนสิทธิเหนือพื้นดิน หรือจดทะเบียนการจำยอมให้กรุงเทพมหานคร</p> <p>4) ทรัพย์สินของส่วนราชการอื่น และเจ้าของแสดงความยินยอมให้ใช้สอย หลักเกณฑ์ วิธีการ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพย์สินให้เป็นไปตาม ระเบียบที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด</p>

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ/ประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน
<p>ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพย์สินที่ประชาชนทั่วไปใช้สอยร่วมกัน พ.ศ. 2537</p>	<p>"ทรัพย์สิน" หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์ สงหาริมทรัพย์ที่ประชาชนทั่วไปใช้สอยร่วมกัน เช่น ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง อาคาร สะพาน ทางเท้า ถนน ตรอก ซอย และสาธารณูปโภค เป็นต้น</p> <p>"หน่วยงาน" หมายความว่า หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร และส่วนราชการตามประกาศกรุงเทพมหานครว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการภายในหน่วยงานและการกำหนดอำนาจหน้าที่ส่วนราชการกรุงเทพมหานครที่ไม่ต่ำกว่ากอง</p> <p>- การพัฒนาทรัพย์สินที่เจ้าของกรรมสิทธิ์ยินยอมให้ประชาชนเข้าใช้สอยเสมือนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน โดยมีได้หวงห้ามหรือสงวนสิทธิ์ในทรัพย์สินดังกล่าวติดต่อกันมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี ให้หน่วยงานถือปฏิบัติดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ทรัพย์สินดังกล่าวมีสภาพชำรุดทรุดโทรม และประชาชนได้รับความเดือดร้อนสมควรได้รับการพัฒนา 2) ให้หน่วยงานตรวจสอบและบันทึกปากคำจากประชาชนที่ใช้ประโยชน์หรือเคยใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินหรือบริเวณใกล้เคียงไม่น้อยกว่า 5 ราย 3) ให้หน่วยงานปิดประกาศโดยเปิดเผย ณ บริเวณที่จะพัฒนาและทุกสำนักงานเขตไม่น้อยกว่า 30 วัน ให้ประชาชนทั่วไปทราบว่าจะดำเนินการพัฒนาทรัพย์สิน หากเจ้าของกรรมสิทธิ์คัดค้านให้ยื่นคำร้องต่อหน่วยงานเจ้าของเรื่องภายในกำหนด <p>- การพัฒนาทรัพย์สินที่เจ้าของกรรมสิทธิ์ ได้แสดงเจตนาเป็นลายลักษณ์อักษรยกให้กรุงเทพมหานคร หรือให้เป็นกรรมสิทธิ์ของแผ่นดิน เจ้าของกรรมสิทธิ์จะต้องแสดงเอกสารสิทธิ์พร้อมทั้งยื่นหนังสือแสดงเจตนายกกรรมสิทธิ์ให้กรุงเทพมหานคร หรือยกให้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พร้อมแผนที่สังเขปและให้หน่วยงานถือปฏิบัติดังนี้</p>

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องฯ	สาระสำคัญ/ประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน
	<p>1) กรณียกกรรมสิทธิ์ให้กรุงเทพมหานคร ก่อนที่จะดำเนินการพัฒนาทรัพย์สิน จะต้องจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้เสร็จสิ้นเสียก่อน โดยที่หากเป็นการยกให้ บางส่วนจะต้องให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ยื่นขอรังวัดแบ่งแยกต่อสำนักงานที่ดิน กรุงเทพมหานครเพื่อทำการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินส่วนที่ยกให้เป็นของ กรุงเทพมหานคร หรือจดทะเบียนกรรมสิทธิ์รวมก็ได้ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของ ปลัดกรุงเทพมหานครและให้ปลัดกรุงเทพมหานครหรือผู้ที่ปลัดกรุงเทพมหานคร มอบหมายเป็นผู้มีอำนาจในการจดทะเบียนรับโอนกรรมสิทธิ์</p> <p>2) กรณียกให้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภททรัพย์สินสำหรับพลเมือง ใช้ร่วมกันให้หน่วยงานเข้าดำเนินการพัฒนาทรัพย์สินได้ทันทีที่มีการยกให้แล้ว แต่ต้องส่งสำเนาหนังสือแสดงเจตนายกกรรมสิทธิ์พร้อมแผนที่สังเขปแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครทราบและดำเนินการให้มีการ จดทะเบียนเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินต่อไป โดยที่หากเป็นการยกให้บางส่วน จะต้องให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ยื่นขอรังวัดแบ่งแยกส่วนที่ยกให้ เพื่อจดทะเบียนเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดิน หากเป็นการยกให้ทั้งแปลงให้เจ้าของยื่นขอจดทะเบียน เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินต่อไป</p> <p>- การพัฒนาทรัพย์สินที่เจ้าของยินยอมให้กรุงเทพมหานครใช้สอยเช่า หรือ เจ้าของจดทะเบียนสิทธิเหนือพื้นดินหรือจดทะเบียนการจำยอมให้กรุงเทพมหานคร ให้หน่วยงานถือปฏิบัติโดยความเห็นชอบของปลัดกรุงเทพมหานครดังนี้</p> <p>1) กรณีเจ้าของกรรมสิทธิ์ยินยอมให้กรุงเทพมหานครใช้สอยทรัพย์สิน ให้หน่วยงานดำเนินการทำสัญญากับเจ้าของกรรมสิทธิ์ตามแบบทำยระเบียบนี้ ให้เสร็จเรียบร้อยก่อนที่จะดำเนินการพัฒนาทรัพย์สิน</p> <p>ในกรณีที่เจ้าของทรัพย์สินยินยอมให้กรุงเทพมหานครใช้สอยทรัพย์สิน โดย กำหนดเวลาให้หน่วยงานกำหนดเวลาใช้สอยทรัพย์สินให้คุ้มค่ากับงบประมาณ สำหรับการพัฒนาทรัพย์สิน</p>

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องฯ	สาระสำคัญ/ประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน
	<p>2) กรณีเจ้าของกรรมสิทธิ์ยินยอมให้กรุงเทพมหานครเช่าทรัพย์สิน ให้หน่วยงานดำเนินการทำสัญญากับเจ้าของกรรมสิทธิ์ตามแบบทำระเบียบนี้ ให้เสร็จเรียบร้อยก่อนที่จะดำเนินการพัฒนาทรัพย์สิน โดยให้หน่วยงานกำหนด เวลาใช้สอยทรัพย์สินให้คุ้มค่ากับค่าเช่าและงบประมาณสำหรับการพัฒนาทรัพย์สิน</p> <p>3) กรณีเจ้าของที่ดินยินยอมให้กรุงเทพมหานครใช้สอยที่ดินโดยจดทะเบียน สิทธิเหนือพื้นดิน ให้หน่วยงานดำเนินการทำสัญญากับเจ้าของกรรมสิทธิ์ตามแบบ ทำระเบียบนี้ และจดทะเบียนสิทธิเหนือพื้นดินต่อ เจ้าพนักงานที่ดินให้แล้วเสร็จ ก่อนที่จะดำเนินการพัฒนาทรัพย์สิน</p> <p>การจดทะเบียนสิทธิเหนือพื้นดิน ให้หน่วยงานกำหนดเวลาใช้สอยทรัพย์สิน ให้คุ้มค่ากับค่าตอบแทนและงบประมาณสำหรับการพัฒนาทรัพย์สิน</p> <p>4) กรณีเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ยินยอมให้กรุงเทพมหานครใช้สอยอสังหาริมทรัพย์ โดยจดทะเบียนการจำยอม</p> <p>ให้หน่วยงานดำเนินการทำสัญญากับเจ้าของกรรมสิทธิ์ตามแบบทำระเบียบนี้ และจดทะเบียนการจำยอมต่อเจ้าพนักงานที่ดินให้แล้วเสร็จก่อนที่จะดำเนินการ พัฒนาทรัพย์สิน</p> <p>การจดทะเบียนการจำยอม ให้หน่วยงานกำหนดเวลาใช้สอยทรัพย์สินให้คุ้มค่า กับค่าตอบแทนและงบประมาณสำหรับการพัฒนาทรัพย์สิน</p> <p>การลงนามในสัญญาและหรือการจดทะเบียนตามข้อนี้ ให้เป็นอำนาจของ ปลัดกรุงเทพมหานคร หรือผู้ที่ปลัดกรุงเทพมหานครมอบหมาย</p> <p>- การพัฒนาทรัพย์สินของส่วนราชการอื่น กรุงเทพมหานครจะเข้าไปดำเนินการ ได้ในกรณีที่ส่วนราชการเจ้าของทรัพย์สินได้แสดงเจตนาเป็นหนังสือยินยอมให้ กรุงเทพมหานครเข้าไปดำเนินการเพื่อให้ประชาชนทั่วไปใช้สอยร่วมกัน เสมือน สาธารณสมบัติของแผ่นดิน และต้องมีใช้เป็นการดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ ของส่วนราชการนั้น โดยเฉพาะ</p>

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องฯ	สาระสำคัญ/ประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน
	<ul style="list-style-type: none"> - ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามระเบียบนี้ให้นำเสนอปลัดกรุงเทพมหานคร มหานครพิจารณาสั่งการ - ในกรณีที่มีเหตุพิเศษสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น หรือไม่มีกำหนดไว้ในระเบียบ นี้ให้เสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาสั่งการเป็นคราว ๆ ไป - ให้ปลัดกรุงเทพมหานครรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจออกคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

บทที่ 5 : บทสรุป

จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป รวมทั้งความจำเป็นที่จะต้องหารายได้เพื่อเศรษฐกิจของครอบครัว จึงมีผลกระทบต่อการดูแลบุตรหลาน โดยเฉพาะในช่วงของเด็กก่อนวัยเรียน เมื่อพิจารณาถึงกลุ่มเด็กในวัยดังกล่าวที่อยู่ในชุมชน มักจะพบว่ามีความขาดแคลนในหลายๆ ด้าน และอาจกล่าวได้ว่าเป็นกลุ่มที่ควรจะได้รับ ความสนใจจากสังคมเป็นพิเศษ ทั้งนี้เนื่องจากความคิดที่ว่า การพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์จำเป็นต้องเน้นการเลี้ยงดูที่ถูกต้องเหมาะสม ตั้งแต่ยังอยู่ในวัยเด็ก ซึ่งจะเป็นการวางรากฐานของชีวิตที่มั่นคงและมีชีวิตที่มีคุณภาพ

การจัดให้มีศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน จึงเป็นบริการสังคมที่จำเป็นอย่างยิ่งในอันที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสในสังคม

โดยที่ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชนของกรุงเทพมหานครที่สามารถให้บริการสังคมได้ในขณะนี้มียุถึง 212 ศูนย์ และอยู่ระหว่างจัดตั้งเพิ่มขึ้นอีก 9 ศูนย์ นั้น ยังไม่มีรูปแบบมาตรฐาน ทั้งนี้เนื่องจากการกำเนิดขึ้นจากสภาพทางกายภาพที่เป็นอยู่ การศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะนำไปสู่การกำหนดรูปแบบและมาตรฐานของการดำเนินงานด้านการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน ให้อยู่ในระดับมาตรฐานเดียวกัน

คณะกรรมการพิจารณากำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน จึงได้พิจารณาถึงเกณฑ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชาการ องค์กรความรู้และการปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับ

อย่างไรก็ตามยังคงมีหลายประเด็นที่จะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งเป็นขั้นตอนต่อไปจากนี้ อันได้แก่ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน สวัสดิการของอาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก เป็นต้น

คณะกรรมการฯ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารฉบับนี้ควรจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ปฏิบัติงานให้สามารถนำไปใช้เป็นคู่มือได้อย่างมีประสิทธิภาพ